

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Obo/20/2016
Identifikačné číslo spisu: 1010201164
Dátum vydania rozhodnutia: 30.11.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Beáta Miničová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:1010201164.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Beaty Miničovej a členiek JUDr. Eleny Krajčovičovej a JUDr. Ivany Izakovičovej, v spore žalobcov v 1. rade: T. L. L., bytom O. zlatým brehom XX, XXX XX G., v 2. rade: B. L., bytom O. zlatým brehom XX, XXX XX G., obaja zastúpení: NAGYOVA & PARTNERS advokátska kancelária s.r.o., Farská 8, 949 01 Nitra, v 3. rade: O. K., bytom O. II/XXX a v 4. rade: T. K., rod. A., bytom O. II/XXX, obaja zastúpení JUDr. Kamilom Bereseckým, advokátom, so sídlom Farská 33, 949 01 Nitra, proti odporcovi: Mgr. Peter Zvara, správca konkurznej podstaty úpadcu Vodohospodárske stavby a.s. Nitra, Cabajská cesta 28, Nitra, IČO: 31 411 487, sídlo správcu Timravina 9, 811 02 Bratislava, zastúpenému Zvara Advokáti s.r.o., Námestie SNP 1, 811 06 Bratislava, o vylúčenie vecí z konkurznej podstaty, o odvolaní žalobcov 1/ až 4/ proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 08. marca 2016, č. k. 8Cbi/27/2010-442, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 08. marca 2016, č. k. 8Cbi/27/2010-442, z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom z 08.03.2016, č. k. 8Cbi/27/2010-442, návrh zamietol a žalobcom v 1. až 4. rade uložil povinnosť zaplatiť žalovanému spoločne a nerozdielne trovy konania v sume 607,82 Eur k rukám právneho zástupcu žalovaného, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

2. V odôvodnení napadnutého rozsudku krajský súd uviedol, že žalobcovia v 1. a 2. rade, sa návrhom podaným na súd dňa 15.06.2010, domáhali vylúčenia nehnuteľností z konkurznej podstaty úpadcu Vodohospodárske stavby a.s. Nitra tak, ako sú špecifikované v návrhu. Svoj návrh odôvodnili tým, že nehnuteľnosti nadobudli spolu s ostatnými spoluvlastníkmi od úpadcu Kúpnou zmluvou zo dňa 12.10.2000, vrátane jej dodatku. Fond národného majetku SR (ďalej aj „FNM SR“), udelil súhlas s predajom nehnuteľností dňa 31.08.2000. Z výnosu z predaja mal úpadca uhradiť svoj záväzok voči Fondu národného majetku SR. Dňa 21.02.2001 došlo k vzájomnému zápočtu pohľadávok medzi

Fondom národného majetku SR, úpadcom - Vodohospodárske stavby a.s. Nitra a spoločnosťou KOVOSPOL Nitra spol. s r.o. Tým bola podľa žalobcov v 1. a 2. rade splnená povinnosť úhrady záväzku úpadcu voči Fondu národného majetku SR. JUDr. Martina Mrázová, skoršia správkynia konkurznej podstaty úpadcu Vodohospodárske stavby a.s. Nitra, podľa žalobcov neoprávnene zaradila nehnuteľnosti do súpisu podstaty úpadcu Vodohospodárske stavby a.s. Nitra v konkurznom konaní sp. zn. 6K/105/2001. Návrhom podaným na súd dňa 24.06.2010, sa žalobcovia v 3. a 4. rade domáhali vylúčenia tej istej nehnuteľnosti z konkurznej podstaty úpadcu Vodohospodárske stavby a.s. Nitra z dôvodu, že predmetnú nehnuteľnosť nadobudli od úpadcu do spoluvlastníctva spoločne so žalobcami v 1. a 2. rade, a to na základe kúpnej zmluvy zo dňa 12.10.2000. Uznesením zo dňa 08.09.2010, spojil krajský súd obe veci na spoločné konanie s tým, že vec bude prejednávaná pod sp. zn. 8Cbi/27/2010.

3. Žalovaný žiadal návrh zamietnuť. Uviedol, že úpadca bol a je nepretržite vlastníkom tohto nehnuteľného majetku, nakoľko tento bol prevedený na žalobcov na základe absolútne neplatného právneho úkonu, t. j. právneho úkonu, ktorý sa síce považuje za existujúci, ale jeho následky nenastanú. Keďže uvedené nehnuteľnosti nadobudol úpadca od Fondu národného majetku SR, na základe Privatizačnej zmluvy, žalovaný dodal, že na tento prevod sa vzťahujú nielen všeobecné právne predpisy, ale aj špeciálne právne predpisy, a to zákon č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o veľkej privatizácii“). Žalovaný zdôraznil, že v kúpnej zmluve medzi žalobcami a úpadcom, boli dojednané také podmienky uhradenia kúpnej ceny, ktoré sú v priamom rozpore s § 19a zákona o veľkej privatizácii, právny úkon - kúpna zmluva je preto absolútne neplatným právnym úkonom.

4. Krajský súd v Bratislave zistil, že na základe zmluvy č. 48/92 zo dňa 27.07.1992 došlo k prevodu vlastníckeho práva k veciam iným právam a iným majetkovým hodnotám, ktoré slúžia, alebo vzhľadom na svoju povahu majú slúžiť k prevádzkovaniu časti podniku z FNM SR na Vodohospodárske stavby a.s., a to v súlade so zákonom č. 92/1991 Zb.

5. Písomnou žiadosťou o vyslovenie súhlasu na odpredaj časti majetku zo dňa 28.07.2000, žiadali Vodohospodárske stavby a.s. Nitra, FNM SR o súhlas s odpredajom nehnuteľností, okrem iného aj tých, ktoré sú predmetom sporu. Žiadosť spracovala sekcia sledovania pohľadávok FNM SR a bola predložená výkonnému výboru spolu s návrhom uznesenia a kartou žiadateľa. V karte žiadateľa sa uvádza, že „vzhľadom k tomu, že situácia dospela až do štádia, že v súčasnosti hrozí zahájenie exekúcií takmer na celý majetok kupujúceho, treba privítať snahu PKB a.s. pobočka Nitra, ako majoritného záložného veriteľa, postupovať spoločne s FNM SR. Ak budeme vychádzať z hodnoty tohto majetku podľa znaleckých posudkov je v súčasnosti založený v prospech PKB majetok vo výške 40,7 mil. Sk a v prospech FNM SR majetok vo výške 4,8 mil. Sk. Za predpokladu, že pri predaji majetku budú výnosy z predaja nehnuteľností rozdelené medzi oboch veriteľov minimálne v pomere hodnoty záložných práv. doporučujem výkonnému výboru schváliť žiadosť kupujúceho podľa priloženého návrhu uznesenia.“

6. Listom zo dňa 31.08.2000 FNM SR, na základe žiadosti Vodohospodárske stavby a.s., so sídlom v Nitre zo dňa 31.07.2000 a v súlade s uznesením Výkonného výboru FNM SR č. 16/35/00 zo dňa 22.08.2000, udelil súhlas na uvoľnenie záložného práva a odpredaj nehnuteľného majetku podľa zoznamu špecifikovaného v súhlase za podmienky, že výnos z tohto predaja - podľa predložených znaleckých posudkov ohodnotený vo výške 4,8 mil. Sk - použije kupujúci na úhradu svojich záväzkov voči FNM SR.

7. Kúpnu zmluvou zo dňa 12.10.2000 Vodohospodárske stavby a.s. Nitra ako predávajúci predal žalobcom v 1. až 4. rade nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom sporu. V článku III. sa zmluvné strany dohodli na kúpnej cene 4.543.660,- Sk s tým, že kúpna cena bude vyplatená na účet súdnej exekútorky JUDr. Edity Šupovej, tak ako je špecifikované v citovanom článku. Žalobcovia nadobudli spoluvlastnícke právo k nehnuteľnostiam dňa 22.12.2000, povolením vkladu spoluvlastníckeho práva do katastra nehnuteľností.

8. Úpadca na základe udeleného súhlasu predal nehnuteľnosti nielen žalobcom, ale aj ďalším subjektom,

jedným z nich bola spoločnosť Kovospol Nitra spol. s r.o. Spoločnosť Kovospol Nitra, spol. s r.o. úpadca predal nehnuteľnosti kúpnu zmluvou zo dňa 21.02.2001, za kúpnu cenu vo výške 11.801.460,- Sk. Z tohto predaja úpadca evidoval voči spoločnosti Kovospol Nitra, spol. s r.o. pohľadávku vo výške dojednanej ceny, t. j. v sume 11.801.460,- Sk.

9. Dňa 21.02.2001 bola uzavretá Dohoda o vzájomnom započítaní pohľadávok medzi FNM SR, Kovospol Nitra s.r.o. a Vodohospodárske stavby a.s. Nitra (ďalej len „dohoda o započítaní“). V čl. I. predmetnej dohody o započítaní, sa FNM SR a Vodohospodárske stavby a.s. Nitra dohodli, že Vodohospodárske stavby, a.s. Nitra postupuje svoju pohľadávku voči KOVOSPOL Nitra spol. s r.o. vyplývajúcu z kúpnej zmluvy zo dňa 21.02.2001, ktorou boli tejto spoločnosti odpredané nehnuteľnosti za kúpnu cenu 11.801.460,- Sk na FNM SR. FNM SR má pohľadávku voči Vodohospodárskym stavbám, a.s. Nitra, ktorá pozostáva z nezaplatenej kúpnej ceny vo výške Sk 24.954.000,- Sk a príslušenstva, ktorá vyplýva z kúpnej zmluvy o predaji podniku zo dňa 27.07.1992, tzv. privatizačnej zmluvy. Vodohospodárske stavby, a.s. Nitra a FNM SR sa vzájomne dohodli, že započítajú pohľadávku FNM SR vyplývajúcu z privatizačnej zmluvy uzavretej medzi FNM SR a Vodohospodárskymi stavbami, a.s. Nitra voči pohľadávke Vodohospodárskych stavieb, a.s. Nitra vyplývajúcej z postúpenej pohľadávky voči KOVOSPOL Nitra spol. s r.o.

10. V čl. II. dohody o započítaní sa FNM SR a Kovospol Nitra spol. s r.o., dohodli na vzájomnom započítaní pohľadávok špecifikovaných v tomto článku. KOVOSPOL Nitra spol. s r.o. má pohľadávku voči FNM SR vo výške 11.801.450,- Sk z titulu náhrady škody, ktorá vznikla KOVOSPOL Nitra spol. s r.o. v dôsledku neplatného odstúpenia FNM SR od zmluvy o predaji podniku uzavretej medzi FNM SR a Oprea s.r.o. Nitra, čím sa stala absolútne neplatnou i kúpna zmluva č. 1718/97 uzavretá medzi FNM SR a Kovospol Nitra, s.r.o. FNM SR má pohľadávku z nezaplatenej kúpnej ceny, ktorá vyplýva zo zmluvy o predaji nehnuteľnosti medzi Vodohospodárskymi stavbami, a.s. a KOVOSPOL Nitra spol. s r.o. Podľa čl. III. Dohody o započítaní sa pohľadávky špecifikované v čl. I. a II. započítavajú do výšky v akej sa kryjú, t. j. v sume 11.801.460,- Sk.

11. Z listu FNM SR zo dňa 17.03.2011, Poskytnutie informácií podľa § 18 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z. z., krajský súd zistil, že so zreteľom na celkovú ekonomickú situáciu úpadcu, ktorému hrozili rozsiahle exekúcie FNM SR privítal snahu PKB a.s. ako majoritného záložného veriteľa na spoločný postup pri uspokojovaní svojich pohľadávok a prijal jej návrh s tým, že výnosy z predaja nehnuteľností budú rozdelené medzi oboch veriteľov v pomere založených nehnuteľností. Výkonný výbor FNM SR súhlasil s vydaním predchádzajúceho súhlasu za podmienky, že výnos z predaja ohodnotený podľa predložených znaleckých posudkov na 4,8 mil. Sk bude použitý na úhradu záväzkov voči FNM SR. FNM SR na záver poznamenal, že v konkurznom konaní úpadcu prihlásil fond pohľadávku 75.798.092,40 Sk a bol to práve správca konkurznej podstaty, ktorý poprel pohľadávku fondu vo výške 11.801.460,- Sk z dôvodu uzatvorenej Dohody o vzájomnom započítaní pohľadávok medzi úpadcom a FNM SR. FNM SR nepodal žalobu o určenie popretej pohľadávky, v dôsledku čoho sa na túto časť pohľadávky v konkurznom konaní neprihliadalo.

12. Na základe takto zisteného skutkového stavu a vykonaného dokazovania, Krajský súd v Bratislave vo veci rozhodol rozsudkom zo dňa 12.07.2012, č. k. 8Cbi/27/2010-277 tak, že žalovanému uložil povinnosť vylúčiť zo súpisu konkurznej podstaty nehnuteľnosti uvedené vo výroku uvedeného rozhodnutia.

13. Krajský súd zdôraznil, že § 19a zákona č. 92/1991 Zb. zavedený zákonom č. 190/1995Zb., je účinný od 14.09.1995 bez prechodných a záverečných ustanovení. Podľa názoru krajského súdu ide o normu, ktorá vykazuje znaky nepravej retroaktivity. O nepravú retroaktivitu môže ísť v prípade, že zákonodarcia novým právnym predpisom s účinnosťou do budúca prinesie určité zmeny aj tých práv alebo povinností, ktoré vznikli za platnosti skoršieho zákona. Za prípustné sa považuje pokiaľ nová právna úprava zavádza do budúca nový režim a mechanizmus uplatnenia týchto práv alebo pokiaľ právam nadobudnutým za skoršej právnej úpravy priznáva odo dňa účinnosti neskoršej právnej úpravy nový obsah. V konečnom dôsledku nepôsobí nepravá retroaktivita do minulosti, ale akceptuje stav, ktorý

nastal za skôr platnej a účinnej právnej úpravy, tento stav ale rieši až v čase účinnosti novej právnej úpravy.

14. Keďže k prevodu predmetných nehnuteľností na žalobcov došlo vkladom do katastra zo dňa 22.12.2000, t. j. po zavedení novely § 19a zákona o veľkej privatizácii (účinná od 14.09.1995), na platnosť prevodu sa podľa krajského súdu vyžadovalo splnenie oboch podmienok stanovených v § 19a ods. 2 a 3 zákona o veľkej privatizácii, v opačnom prípade sú úkony nadobúdateľa a na ne nadväzujúce úkony, týkajúce sa prevodu privatizovaných nehnuteľností neplatné. Vykonaným dokazovaním krajský súd dospel k záveru, že obe podmienky boli , a preto v danom prípade nemožno hovoriť o prevode privatizovaného majetku, ako o absolútne neplatnom právnom úkone pre rozpor s § 19a.

15. Ďalej podľa krajského súdu je nesporné, že FNM SR udelil dňa 31.08.2000 súhlas na predaj viacerých nehnuteľností, okrem iných aj na prevod nehnuteľností nadobudnutých navrhovateľmi, ako aj spoločnosťou Kovospol Nitra spol. s r.o. Súhlas bol daný za podmienky, že výnos z tohto predaja - podľa predložených znaleckých posudkov ohodnotený vo výške 4.8 mil. Sk - použije kupujúci na úhradu svojich záväzkov voči FNM SR. Pokiaľ ide o náležitosti „súhlasu“ je podľa krajského súdu zrejmé, že zákon o veľkej privatizácii v citovanom ustanovení, ani na inom mieste náležitosti súhlasu neupravuje. Krajský súd bol preto toho názoru, že bolo v právomocí FNM SR ako súhlas vydať, resp. či ho niečím obmedziť.

16. Druhou podmienkou k platnosti prevodu privatizovaných nehnuteľností bolo použitie takto získaných finančných prostriedkov prednostne na úhradu svojich záväzkov voči fondu. Krajský súd poukázal na skutočnosť, že ani zo zákona, ani zo súhlasu nevyplýva, akým spôsobom a dokedy má úpadca takto získané finančné prostriedky uhradiť v prospech FNM SR. Súd prvej inštancie sa teda nestotožnil s právnym názorom žalovaného, že dohoda o započítaní s týmto predajom nesúvisí a môže sa týkať iba vzťahu úpadcu a Kovospol Nitra spol. s r.o. Dohoda o započítaní je právny úkon, ktorý v sebe zahŕňa jednak postúpenie pohľadávky (§ 524 a nasl. Občianskeho zákonníka) a jednak započítanie (§ 580 a nasl. Občianskeho zákonníka). Postúpením pohľadávky (ako výnos získaný z predaja nehnuteľností úpadcu realizovaný na základe súhlasu fondu) úpadcu voči spol. KOVOSPOL NITRA, spol. s r.o. na FNM SR a následným započítaním odplaty za postúpenie so záväzkom voči fondu, si úpadca riadne splnil záväzok vyplývajúci zo zákona i zo znenia súhlasu na prevod nehnuteľností. Podľa názoru krajského súdu bol tento úkon vykonaný dostatočne určito a zrozumiteľne a je z neho zrejmý úmysel a vôľa strán započítať vzájomné pohľadávky FNM SR a úpadcu čo do výšky 11.801.460,- Sk. Tomuto zodpovedá aj následné správanie účastníkov, predovšetkým odporcu, ktorý poprel pohľadávku FNM SR v tejto výške a následne FNM SR, ktorý nepodal incidenčnú žalobu, teda uznal zníženie pohľadávky úpadcu o túto čiastku.

17. Na záver krajský súd poukázal na skutočnosť, že podľa zákona o veľkej privatizácii, majú byť neplatnosťou postihnuté úkony nadobúdateľa vykonané v rozpore so zákonom. Nemalo by byť na ťarchu žalobcov ako tretích osôb, prípadné pochybenie FNM SR.

18. Preto rozhodol Krajský súd v Bratislave rozsudkom zo dňa 12.07.2012, č. k. 8Cbi/27/2010-277 tak, že návrhu žalobcov vyhovel. Na základe odvolania žalovaného, Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací, uznesením zo dňa 27.08.2015, č. k. 2Obo/43/2013-344, rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 12.07.2012 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

19. Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že s účinnosťou od 14.09.1995, bol zákonom č. 190/1995 Zb. novelizovaný zákon č. 92/1991 Zb. zákon o veľkej privatizácii. Ustanovenie § 19 citovaného zákona bolo doplnené o ustanovenie § 19a bez prechodných ustanovení. Z dôvodovej správy zákona 190/1995 Zb. vyplýva, že toto ustanovenie zabezpečuje určitú ingerenciu fondu vo vzťahu k privatizovanému majetku nachádzajúceho sa u nadobúdateľa, ktorý ešte nesplatil celú kúpnu cenu. Podľa ustanovenia § 19a ods. 1, ods. 2, ods. 3 a ods. 4 zákona o veľkej privatizácii, do splatenia celej kúpnej ceny je nadobúdateľ privatizovaného majetku povinný odo dňa účinnosti zmluvy strpieť, aby fond kontroloval stav a nakladanie s privatizovaným majetkom a na ten účel nahliadal do účtovných dokladov nadobúdateľa privatizovaného majetku. Ak fond vydať predchádzajúci písomný súhlas podľa odseku 2,

nadobúdateľ privatizovaného majetku je povinný použiť takto získané prostriedky prednostne na úhradu svojich záväzkov voči fondu v zmysle uzavretej zmluvy podľa § 14. Úkony vykonané nadobúdateľom v rozpore s ustanoveniami odsekov 2 a 3 a všetky na ne nadväzujúce úkony sú neplatné. Spätná účinnosť tohto zákonného ustanovenia sa viaže na dispozičné právo nadobúdateľa k privatizovanému majetku.

20. Najvyšší súd Slovenskej republiky poukázal na privatizačnú zmluvu č. 48/1992, v ktorej úpadca súhlasil s obmedzením dispozície s nehnuteľnosťami do splatenia kúpnej ceny a že kúpna zmluva medzi nadobúdateľom privatizovaného majetku a novým vlastníkom bola uzavretá po zmene právneho režimu vzťahu, ktorý vznikol v minulosti. Okrem toho právne vzťahy upravujúce nadobudnutie majetku vo veľkej privatizácii prechádzali mnohými legislatívnymi zmenami. Vzhľadom na kritéria Európskeho súdneho dvora a ústavného súdu posudzovania prípustnosti nepriamej retroaktivity, najvyšší súd dospel k názoru, že ustanovenie § 19a zákona o veľkej privatizácii nie je neprimerane zaťažujúce a nepredstavuje neodôvodnený zásah, v dôsledku čoho jeho aplikáciou, nedošlo k porušeniu princípu právnej istoty a princípu rovnosti. Účelom Zákona o veľkej privatizácii okrem iného bolo zabezpečiť zaplatenie kúpnej ceny privatizovaného majetku Fondu národného majetku, v dôsledku čoho nadobúdateľ privatizovaného majetku bol povinný použiť získané prostriedky z tohto majetku prednostne na úhradu svojich záväzkov voči fondu. Úkony vykonané nadobúdateľom v rozpore s touto povinnosťou a všetky na ne nadväzujúce úkony, sú preto podľa ustanovenia § 19a ods. 4 zákona o veľkej privatizácii neplatné.

21. Odvolací súd zdôraznil, že neplatnosť právnych úkonov súd skúma ex offo. Úpadca - nadobúdateľ privatizovaného majetku preukazoval splnenie svojej povinnosti voči fondu (prednostná úhrada súm 6.866.021,- Sk a 4.800.000,- Sk v prospech fondu) Dohodou o vzájomnom započítaní zo dňa 21.02.2001. Odvolací súd na rozdiel od súdu prvej inštancie, dospel k záveru, že v prejednávanej veci nedošlo k platnému započítaniu pohľadávok medzi Fondom národného majetku Slovenskej republiky a Vodohospodárskymi stavbami a.s. (úpadcom). Odvolací súd konštatoval, že úpadca pri predaji privatizovaných nehnuteľností postupoval v rozpore s ustanovením § 19a zákona o veľkej privatizácii, nakoľko získanými finančnými prostriedkami prednostne neuhradil svoj záväzok voči fondu. Žalobcovia preto svoje vlastnícke právo k vylučovaným nehnuteľnostiam doložili neplatnými kúpnyimi zmluvami.

22. Najvyšší súd Slovenskej republiky ďalej uviedol, že odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie v časti týkajúcej sa „interpretácie právnej normy § 19a zákona o veľkej privatizácii s poukazom, že nemalo by byť na ťarchu navrhovateľov, ako tretích osôb, prípadné pochybenie Fondu národného majetku", bez racionálnej argumentácie nie je súlade s ust. § 157 ods. 2 O. s. p., neobsahuje všetky náležitosti kladené zákonom. Zistenú vadu odvolací súd považoval za odňatie možnosti konať pred súdom, preto rozsudok krajského súdu zo dňa 12.07.2012 podľa ust. § 221 ods. 1 písm. h/ a ods. 2 O. s. p., zrušil a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie s tým, že právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je záväzný.

23. Po zrušení veci odvolacím súdom a vrátení na ďalšie konanie, sa krajský súd oboznámil s písomnými podaniami strán sporu. Podľa žalobcov v 1. a 2. rade, názor najvyššieho súdu ohľadne neplatnosti dohody o započítaní, nebol podkladom pre samotné rozhodnutie o zrušení rozsudku súdu prvej inštancie, týmto názorom najvyššieho súdu, nie je preto krajský súd viazaný. Rovnako podľa týchto žalobcov krajský súd nie je viazaný ani názorom najvyššieho súdu ohľadne neplatnosti dohody o započítaní aj z toho dôvodu, že neplatnosť nie je dostatočne zdôvodnená. Žalobcovia v tejto súvislosti poukázali na právoplatný rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5Obo/44/2013, v právnom spore s totožným skutkovým základom, ktorý spor je právoplatne skončený a predmetom ktorého ako prejudiciálnej otázky, bolo aj určenie platnosti predmetnej Dohody o vzájomnom započítaní pohľadávok medzi FNM SR, Kovospol Nitra spol. s r.o. a úpadcom. V uvedenom rozsudku najvyšší súd vyjadril právny názor, že predmetná dohoda je platným právnym úkonom.

24. K dobromyseľnosti žalobcov pri nadobudnutí práva k nehnuteľnostiam, dali žalobcovia v 1. a 2. rade do pozornosti Nálezy ústavného súdu, podľa ktorých jedným z dôležitých atribútov pri výklade zákonov, je spravodlivosť a právna istota. Apelujúc preto na ústavný princíp spravodlivosti, právnej istoty a

rozumného usporiadania vzťahov žalobcovia žiadali, aby prvoinštančný súd prehodnotil v tomto konaní aj otázku právnej istoty postavenia žalobcov ako dobromyseľných nadobúdateľov práv od úpadcu, a to najmä v súvislosti s tou skutočnosťou, že žalobcovia nemali v moci akýmkoľvek spôsobom ovplyvniť nakladanie s výťažkom z predaja predmetných nehnuteľností úpadcom. Žalobcovia po udelení súhlasu FNM SR s prevodom, po podpísaní predmetnej kúpnej zmluvy a po zaplatení kúpnej ceny v prospech úpadcu, v dobrej viere a dobromyseľne nadobudli predmetné nehnuteľnosti do vlastníctva. Žalobcovia zdôraznili, že nijakým spôsobom nemohli ovplyvniť, čo urobí úpadca s výťažkom z predaja, a preto následné konanie úpadcu im nemôže byť v neprospech, a nemôže samo o sebe byť dôvodom neplatnosti právneho úkonu prevodu nehnuteľností.

25. Žalobcovia v 3. a 4. rade uviedli, že správca konkurznej podstaty úpadcu Dohodu o započítaní akceptoval; pretože poprel pohľadávku FNM SR voči úpadcovi vo výške 11.801.460,- Sk z dôvodu uzavretia Dohody o započítaní pohľadávok. Dohoda o vzájomnom započítaní pohľadávok, pritom podľa žalobcov spĺňa zákonom požadované náležitosti. Ďalej poukázali na skutočnosť, že predmetné nehnuteľnosti kupovali v dobrej viere, že patria tomu, kto ich predával a v dobrej viere. Napokon rovnako ako žalobcovia v 1. a 2. rade poukázali na právoplatný rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5Obo/44/2013, v ktorom odvolací súd vyjadril právny názor, že predmetná dohoda je platným právnym úkonom.

26. V napadnutom rozsudku súd prvej inštancie poukázal na to, že je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu, pokiaľ ide o právne posúdenie Dohody o započítaní, preto nemôže opätovne posudzovať obsah predmetnej dohody. Právny názor, že nedošlo k platnému započítaniu pohľadávok medzi Fondom národného majetku Slovenskej republiky a Vdohospodárskymi stavbami a.s. Nitra (úpadcom) je v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu jednoznačne vyslovený, ako aj záver, že žalobcovia svoje vlastnícke právo k vylučovaným nehnuteľnostiam doložili neplatnými zmluvami.

27. Krajský súd v Bratislave zdôraznil, že jeho úlohou bolo iba riadne zdôvodniť svoje rozhodnutie v časti týkajúcej sa interpretácie právnej normy, a to § 19a zákona o veľkej privatizácii s poukazom, že nemalo by byť na ťarchu navrhovateľov, ako tretích osôb, prípadné pochybenie Fondu národného majetku. Súd prvej inštancie považoval za potrebné uviesť, že pri uvedenej argumentácii vychádzal zo skutočnosti, že napriek Súhlasu FNM SR na predaj nehnuteľností zo dňa 31.08.2000 tak, ako bol udelený a napriek úhrade záväzkov úpadcu voči FNM SR formou Dohody o započítaní, boli splnené obe podmienky stanovené v § 19a ods. 2 a 3 zákona o veľkej privatizácii. Keďže odvolací súd bol opačného názoru, uviedol, že žalobcovia nedoložili vlastníctvo platnými zmluvami, t. j. neboli splnené zákonné podmienky k platnému prevodu nehnuteľností na žalobcov, zaoberal sa súd prvej inštancie skutočnosťou, či mohli žalobcovia nadobudnúť vlastníctvo k predmetným nehnuteľnostiam na základe dobrej viery.

28. Podľa krajského súdu je pravdou, že vlastníctvo k predmetným nehnuteľnostiam odvodzovali žalobcovia od zápisu v katastri nehnuteľností a nehnuteľnosti užívali takmer 10 rokov. V tejto súvislosti však súd prvej inštancie poukázal na § 70 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností, podľa ktorého údaje katastra uvedené v § 7 sú hodnoverné, ak sa nepreukáže opak. Za vlastníka je osoba zapísaná v Katastri nehnuteľnosti považovaná len do momentu, než sa preukáže opak, t. j. než sa preukáže, že nejaká iná osoba je vlastníkom v zmysle platných právnych predpisov. Z uvedeného vyplýva, že zákon výslovne myslí na situácie, že zápis v katastri nehnuteľností môže byť v rozpore so skutočnosťou a chráni vlastníka zapísaného v katastri, len kým sa nepreukáže opak.

29. Pokiaľ ide o užívanie nehnuteľností, je podľa krajského súdu nesporné, že nebola dodržaná zákonná 10 ročná vydržacia lehota (§ 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka) a žalobcovia touto skutočnosťou ani neargumentovali. Poukazovali len na fakt, že nadobudli nehnuteľnosti v dobrej viere a po celý čas tieto nerušené užívali. Podľa slovenského právneho poriadku (§ 132 ods. 1 Občianskeho zákonníka) možno podľa krajského súdu nadobudnúť vlastnícke právo k nehnuteľnostiam len na základe platného písomného právneho úkonu, rozhodnutia štátneho orgánu alebo inou skutočnosťou stanovenou zákonom, resp. na základe inštitútu vydržania. Z iných dôvodov nadobudnutie vlastníctva nie je možné a

uvedená zásada nebola v slovenskom právnom poriadku prelomená. Súd prvej inštancie nevzhladol také dôvody osobitného zreteľa, pre ktoré by mal vyhovieť žalobcom bez splnenia zákonných podmienok. Krajský súd mal za to, že je potrebné vziať do úvahy tú skutočnosť, že žalobcovia sú z Nitry, situáciu okolo privatizácie úpadcu poznali, vedeli, že na liste vlastníctva viaznu ťarchy a je vedená exekúcia na majetok úpadcu. Preto nejde o taký prípad, že by absolútne nepoznali okolnosti, za akých nadobúdajú vlastníctvo k predmetným nehnuteľnostiam.

30. K výhrade žalobcov, že v skutkovo totožnej veci existuje právoplatný rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 5Obo/44/2013, s právnym názorom, že Dohoda o započítaní je platný právny úkon, krajský súd uviedol, že pre jeho rozhodnutie je záväzný právny názor odvolacieho súdu, ktorý rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil. Krajský súd si pritom je vedomý nálezu Ústavného súdu SR, podľa ktorého v identických, alebo analogických veciach, by mala byť vec vyriešená z hľadiska právnej istoty tým istým spôsobom. V tejto súvislosti krajský súd poukázal na skutočnosť, že na súde prebiehalo viacero súdnych konaní s totožným skutkovým stavom a existujú viaceré právoplatné rozsudky (sp. zn. 10Cbi/29/2010, 9Cbi/49/2010, 10Cbi/27/2010, 10Cbi/28/2010, 9Cbi/28/2010), ktorými boli návrhy zamietnuté a bol vyslovený právny názor, že Dohoda o započítaní je neplatný právny úkon. V prejednávanej spore, preto podľa krajského súdu bol zohľadnený väčšinový právny názor, na základe čoho nejde o odlišný právny názor a nepredvídateľnosť rozhodnutia.

31. Krajský súd v Bratislave rovnako uviedol, že nepripustil ďalšie návrhy na dokazovanie, pretože výsluch svedkov navrhnutých žalobcami v 3. a 4. rade, by nemal žiaden vplyv na rozhodnutie vo veci. Okrem uvedeného, títo svedkovia boli vypočutí, okrem súdnej exekútorky, v súvisiacich konaniach a súd z týchto svedeckých výpovedí pri pôvodnom rozhodnutí vychádzal.

32. Vzhľadom na uvedené krajský súd návrh žalobcov zamietol. O trovách konania prvoinštančný súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p.

33. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podali odvolanie žalobcovia 1/ až 4/ s poukazom na ust. § 205 ods. 2 písmeno a/, c/, d/, f/ O. s. p. Poukázali na skoršie rozhodnutia v tomto spore, ako aj ich písomné vyjadrenie po zrušení rozhodnutia súdu prvej inštancie a vrátení veci na ďalšie konanie.

34. Podľa žalobcov v 1. a 2. rade, názor najvyššieho súdu ohľadne neplatnosti dohody o započítaní, nebol podkladom pre samotné rozhodnutie o zrušení rozsudku súdu prvej inštancie, týmto názorom najvyššieho súdu, nebol preto krajský súd viazaný. Rovnako podľa týchto žalobcov krajský súd nebol viazaný názorom najvyššieho súdu ohľadne neplatnosti dohody o započítaní aj z toho dôvodu, že neplatnosť nie je dostatočne zdôvodnená. Žalobcovia v tejto súvislosti poukázali na právoplatný rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5Obo/44/2013, v právnom spore s totožným skutkovým základom, ktorý spor je právoplatne skončený a predmetom ktorého ako prejudiciálnej otázky, bolo aj určenie platnosti predmetnej Dohody o vzájomnom započítaní pohľadávok medzi FNM SR, Kovospol Nitra spol. s r.o. a úpadcom. V uvedenom rozsudku najvyšší súd vyjadril právny názor, že predmetná dohoda je platným právnym úkonom.

35. Vzhľadom na uvedené sú žalobcovia v 1. a 2. rade názoru, že krajský súd mal dohodu o započítaní, ako aj kúpnu zmluvu riadne preskúmať. Svoj názor ohľadne platnosti, resp. neplatnosti dohody o započítaní, riadne odôvodniť s tým, že mal krajský súd uviesť akými úvahami sa pri posudzovaní platnosti tejto dohody riadil. Ďalej mal v odôvodnení uviesť, prečo a na základe akých zákonných ustanovení považuje dohodu o postúpení, obsiahnutú v dohode o započítaní za bezodplatnú. Rovnako mal v odôvodnení uviesť, prečo a na podklade akých zákonných ustanovení, považuje kúpnu zmluvu uzatvorenú medzi žalobcami a úpadcom, za neplatnú. Žalobcovia ako strany sporu zdôraznili, že majú právo na riadne zdôvodnenie rozhodnutia, či už prvoinštančného alebo odvolacieho súdu, v opačnom prípade sa im odníma možnosť právne a skutkovo argumentovať voči samotnému rozhodnutiu súdu.

36. Nakoľko krajský súd podľa žalobcov v 1. a 2. rade nedostatočne zdôvodnil svoj názor ohľadne neplatnosti dohody o započítaní, ako aj neplatnosti samotných kúpnych zmlúv, podľa odvolateľov došlo

v tomto konaní k porušeniu ústavných princípov riadneho a spravodlivého procesu. Preto je toto konanie postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, s tým, že zároveň sa takýmto postupom krajského súdu, odňala žalobcom možnosť konať pred súdom.

37. Podľa názoru žalobcov v 1. a 2. rade, krajský súd nesprávne právne posúdil platnosť Dohody o vzájomnom započítaní pohľadávok, nakoľko v rozpore so zákonom neohlád na túto dohodu ako celok a neposudzoval jeho jednotlivé články vo vzájomných súvislostiach. Pri výklade vôle obsiahnutej v tejto dohode, krajský súd nepoužil zákonné výkladové pravidlá podľa § 266 Obchodného zákonníka a § 35 Občianskeho zákonníka. Týmto nebral ohľad na okolnosti súvisiace s prejavom vôle, vrátane rokovaní, ktoré predchádzali uzavretiu dohody, ako aj následné správanie účastníkov právneho úkonu (ktoré zodpovedalo skutočnosti, že došlo k zániku pohľadávky FNM SR voči úpadcovi z titulu započítania). Ďalej v rozpore s ust. § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka krajský súd usúdil, že dohoda o postúpení pohľadávky medzi FNM SR a úpadcom, obsiahnutá v Dohode o vzájomnom započítaní pohľadávok, sa považuje za bezodplatnú, nakoľko v nej nebola explicitne uvedená výška odplaty.

38. Krajský súd v Bratislave ďalej podľa žalobcov v 1. a 2. rade pochybil aj v tom, že v tomto konaní sa vôbec nezaoberal ich argumentáciou prednesenou na pojednávaniach, uvedenou v písomných vyjadreniach zo dňa 23.01.2012, (časť III. tohto vyjadrenia) a zo dňa 29.02.2016, podľa ktorej Kúpnu zmluvu uzatvorenú po tom, ako bol udelený súhlas FNM SR podľa §19a ods. 2 zákona o veľkej privatizácii, nemožno považovať za absolútne neplatný právny úkon z dôvodu, že úpadca následne neuhradí finančné prostriedky získané z takéhoto predaja na účet FNM SR. Podľa názoru žalobcov v 1. a 2. rade, nesplnenie povinnosti úpadcu uhradiť výťažok z predaja privatizovaného majetku prednostne na úhradu jeho záväzkov voči FNM SR podľa paragrafu § 19a ods. 3 zákona o veľkej privatizácii, nemôže mať za následok zrušenie platnosti už platnej kúpnej zmluvy, na základe ktorej boli prevedené nehnuteľnosti z úpadcu na žalobcov.

39. Žalobcovia v 1. a 2. rade dodali, že § 19a zákona o veľkej privatizácii stanovuje pre nadobúdateľa privatizovaného majetku dve podmienky pre prípad prevodu tohto majetku na iné osoby. Prvou podmienkou je predchádzajúci písomný súhlas FNM SR s predajom (§ 19a ods. 2) a druhou podmienkou je použitie získaných prostriedkov z predaja prednostne na úhradu svojich záväzkov voči fondu v zmysle uzavretej zmluvy (§ 19a ods. 3). Druhá podmienka, podľa žalobcov v 1. a 2. rade už nemá vplyv na platnosť právneho úkonu, ktorým došlo k prevodu majetku, ale len na platnosť právneho úkonu použitia získaných prostriedkov. Zákon pre prípad porušenia povinnosti podľa jeho § 19a ods. 3 neustanovuje, že sa predtým udelený súhlas stal neúčinným ani, že predtým vykonané úkony (v danom prípade platne uzatvorená kúpna zmluva) sa stávajú neplatnými. Ak by to tak malo byť, podľa žalobcov, zákonodarca by to musel upraviť výslovne, čo v danom prípade neurobil. Preto majú za to, že právny úkon prevodu majetku úpadcu na žalobcov, je vzhľadom na existenciu súhlasu platný. Úpadca bol povinný následne získané prostriedky použiť prednostne na úhradu svojich záväzkov voči fondu v zmysle privatizačnej zmluvy. Zákonná podmienka použitia získaných prostriedkov, už podľa žalobcov nemôže mať vplyv na platnosť právneho úkonu, ktorým už predtým došlo k platnému prevodu majetku, ale len na platnosť následného právneho úkonu použitia získaných prostriedkov. Zákonná podmienka použitia získaných prostriedkov uvedená v §19a ods. 4, podľa žalobcov v 1. a 2. rade nie je rozvázovacou podmienkou, na základe ktorej by bolo možné zrušiť dodatočne platnosť už platnej kúpnej zmluvy.

40. Krajský súd v Bratislave právnym názorom, že Kúpna zmluva je neplatná pre následné konanie úpadcu po platnom uzavretí Kúpnej zmluvy a po riadnej úhrade kúpnej ceny žalobcami, podľa žalobcov v 1. a 2. rade porušil základné zásady, na ktorých stojí právny systém Slovenskej republiky. Ak právny úkon, ktorý v čase urobenia zodpovedal všetkým zákonným požiadavkám a bol preto platný, sa v dôsledku skutočností, ktoré nastali po jeho vzniku, podľa žalobcov v 1. a 2. rade, nemôže dodatočne stať neplatným (a naopak). Vzhľadom na uvedené, krajský súd pri svojom rozhodnutí, podľa žalobcov v 1. a 2. rade vec nesprávne právne posúdil, tvrdiac, že úkony (resp. nekonanie) úpadcu po platnom uzavretí predmetnej Kúpnej zmluvy, rušia platnosť tejto Kúpnej zmluvy. Z uvedeného preto podľa žalobcov v 1. a 2. rade vyplýva, že predmetná Kúpna zmluva je platným právnym úkonom aj v prípade

nesplnenia povinnosti úpadcu uhradiť výťažok z tejto Kúpnej zmluvy prednostne na úhradu jeho záväzkov voči fondu podľa paragrafu § 19a ods. 3 zákona o veľkej privatizácii. S týmto právnym názorom žalobcov v 1. a 2. rade, sa krajský súd argumentačne nevysporiadal, čím podľa odvolateľov porušil ústavný princíp riadneho a spravodlivého procesu. Toto konanie je preto postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci aj z tohto dôvodu.

41. Ďalej žalobcovia v 1. a 2. rade namietli priznanie náhrady trov konania žalovanému, nakoľko pri niektorých úkonoch, bol zastúpený advokátskou kanceláriou Zvara advokáti s.r.o, so sídlom v Bratislave, konajúcou prostredníctvom advokáta a jediného konateľa Mgr. Peter Zvara, ktorý je zároveň ako správca konkurznej podstaty, žalovaným v tomto spore. Z daného vyplýva, že správca sa dal zastúpiť sám sebou a teda za týchto okolností, podľa žalobcov v 1. a 2. rade nemôže ísť o účelné uplatňovanie, alebo bránenie práva, nakoľko ako strana sporu, tak mohol konať sám a nemal preto zvyšovať náklady strán sporu tým, že sa dal zastúpiť advokátskou kanceláriou, v ktorej je jediným spoločníkom a konateľom.

42. Žalobcovia v 3. a 4. rade opätovne zdôraznili, že správca konkurznej podstaty úpadcu, Dohodu o započítaní akceptoval, pretože poprel pohľadávku FNM SR voči úpadcovi vo výške 11.801.460,- Sk, a to z dôvodu uzavretia Dohody o započítaní pohľadávok.

43. Poukázali na článok II. Dohody, podľa ktorého článku mal KOVOSPOL NITRA spol. s r.o. pohľadávku voči FNM SR vo výške 11.801.460,- Sk z titulu náhrady škody, ktorá vznikla KOVOSPOL NITRA spol. s r.o. v dôsledku neplatného odstúpenia FNM SR od zmluvy o predaji podniku uzavretej medzi FNM SR a OPREA s.r.o. Nitra. FNM SR na základe postúpenia od úpadcu /podľa čl. I bod 2 Dohody/, nadobudol pohľadávku voči KOVOSPOL NITRA spol. s r.o. vo výške 11.801.460,- Sk /kúpna cena za prevod nehnuteľností úpadcu podľa zmluvy uzavretej medzi úpadcom a KOVOSPOL NITRA spol. s r.o., zo dňa 21.02.2001/. V článku II. bod 3 v spojení s článkom III. Dohody, sa FNM SR a KOVOSPOL NITRA spol. s r.o. dohodli na vzájomnom započítaní týchto pohľadávok. Dohoda o vzájomnom započítaní pohľadávok, podľa odvolateľov spĺňa zákonom požadované náležitosti podľa § 580 a nasl. Občianskeho zákonníka.

44. Žalobcovia v 3. a 4. rade sa domnievajú, že pokiaľ ide o navrhované dokazovanie bez výsluchu nimi navrhovaných svedkov, nie je možné vo veci dospieť k spravodlivému rozhodnutiu. Opakovane odvolatelia zdôraznili, že k dohode o započítaní pohľadávok sa musia vyjadriť tí, ktorí túto dohodu podpisovali a ktorí ju pripravovali. Strany tejto dohody sa musia vyjadriť k jej obsahu, k tomu ako jej rozumeli a aký bol dopad tejto dohody z hľadiska plnenia záväzku úpadcu voči FNM SR. To, že niektorí z navrhovaných svedkov boli vypočutí v iných konaniach a neboli vypočutí v konaní, považujú odvolatelia za porušenie ich práva na spravodlivý proces. Uvedené má podľa žalobcov v 3. a 4. rade za následok nedostatočne zistený skutočný stav veci a následne jej nesprávne právne posúdenie.

45. Žalobcovia v 3. a 4. rade v ostatnom poukázali na okolnosti, týkajúce sa ich dobromyseľnosti pri nadobudnutí vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam zapísaným správcom do súpisu konkurznej podstaty. V tejto súvislosti odvolatelia poukázali na doterajšiu judikatúru, s dôrazom na ústavné princípy, ku ktorým patrí aj zákaz svojvôle v činnosti štátnych orgánov, ako aj zásada primeranosti (proporcionality). Rovnako tak ústavný súd vo svojej judikatúre podľa odvolateľov viackrát zdôraznil, že k princípu právnej istoty neodmysliteľne patrí aj ochrana legálne nadobudnutých práv. Pričom nad rámec doterajšej judikatúry ústavný súd zdôrazňuje, že v súlade s tendenciami príznačnými pre modernú európsku konštitucionalistiku podlieha z hľadiska princípu právnej istoty ochrane aj tzv. legitímne očakávanie (legitimate expectation, der Vertrauensschutz), ktoré je užšou kategóriou ako právna istota. Štát, aj keď nekoná retroaktívne, alebo nezasiahne do nadobudnutých práv, môže vertikálnym mocenským zásahom, napríklad náhlou, resp. neočakávanou zmenou pravidiel, na ktoré sa adresáti právnych noriem spoliehali, porušiť princíp právneho štátu.

46. V tejto súvislosti odvolatelia uviedli, že predmetné nehnuteľnosti žalobcovia v 3. a 4. rade kupovali v dobrej viere, že patria tomu kto ich predával a v dobrej viere. Z kúpnej zmluvy vyplýva, že túto

uzatvárali v roku 2000. Tieto nehnuteľnosti neustále ako vlastné užívali. V kúpnej zmluve sa uvádzajú skutočnosti, z obsahu ktorých boli žalobcovia ubezpečení o vlastníckom práve predávajúceho. V kúpnej zmluve zo dňa 12.10.2000, sa v článku I. uvádza ubezpečenie, že predávajúci je výlučným vlastníkom prevádzaných nehnuteľností. V článku III. zmluvy sa uvádza, že dohodnutá kúpna cena bude vyplatená na účet súdnej exekútorky JUDr. Edity Šupovej. V článku VIII. zmluvy sa uvádza, že účastníci zmluvy sú oprávnení s predmetom zmluvy nakladať, zmluvné prejavy sú dostatočne zrozumiteľné a určitá zmluvná voľnosť účastníkov kúpnej zmluvy nie je obmedzená. V článku IX. zmluvy sa uvádza, že Exekútorický úrad JUDr. Edity Šupovej, obdrží jedno vyhotovenie.

47. Preto sa žalobcovia v 3. a 4. rade domnievajú, že zápisom vlastníckeho práva do príslušného katastra nehnuteľností, ktoré v mene štátu vykonávajú príslušní pracovníci, bolo deklarované, že táto kúpna zmluva nemá žiadne vady a nedostatky. Garantom právnych vzťahov, týkajúcich sa vlastníckeho práva, podľa odvolateľov musí byť štát a bolo by v rozpore s dobrými mravmi, ak by štát vydával také právne predpisy, v dôsledku ktorých by bolo možné odňať vlastnícke právo nadobudnuté v dobrej viere.

48. Žalobcovia v 1. až 4. rade preto zhodne navrhujú, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že ich návrhu vyhovie, a to v celom rozsahu, prípadne napadnuté rozhodnutie zruší a vráti na nové konanie Krajskému súdu v Bratislave.

49. Žalovaný v podanom vyjadrení k odvolaniu žalobcov v 1. a 2. rade uviedol, že napadnutý rozsudok je potrebné posudzovať v celom jeho kontexte. Vo veci zásadnú právnu otázku zániku pohľadávok Dohodou o započítaní posúdil odvolací súd odlišne od prvoinštančného súdu a na jeho záväznosť pre prvoinštančný súd odkázal na záver odôvodnenia napadnutého rozsudku s poukazom na ust. § 226 O. s. p. Vzhľadom k tomu, že odvolací súd odôvodnenie otázky interpretácie ust. § 19a zákona o veľkej privatizácii, a to vo vzťahu k žalobcom ako nadobúdateľom privatizovaného majetku, považoval za nedostatočné, nemohlo byť právne posúdenie tejto otázky preskúmané v odvolacom konaní, a preto odvolací súd uložil prvoinštančnému súdu vyrovnáť sa s touto otázkou v ďalšom konaní.

50. Žalovaný dodal, že iný právny názor najvyššieho súdu na započítanie pohľadávok Dohodou o započítaní, bol vyslovený v zrušujúcom uznesení najvyššieho súdu zo dňa 29.11.2012, sp. zn. 50Ob/108/2011, v konaní vedenom na krajskom súde pod sp. zn. 6Cbi/31/2010. Toto rozhodnutie považuje žalovaný za veľmi nešťastné, nakoľko spornú otázku najvyšší súd posúdil odlišne ako súd prvej inštancie, ktorý vyslovil, že k započítaniu pohľadávok nedošlo. Aj v tomto prípade však bol krajský súd odlišným právnym názorom odvolacieho súdu viazaný. Žalovaný napokon zdôraznil, že vec bola právoplatne skončená až potvrdzujúcim rozsudkom najvyššieho súdu zo dňa 18.09.2014, sp. zn. 50Ob/44/2013. V tejto súvislosti žalovaný zdôraznil, že ešte pred vyhlásením potvrdzujúceho rozsudku, boli vyslovené odlišné právne názory na posudzovanú otázku aj inými senátmi najvyššieho súdu a v tom čase už bol právoplatný, napr. rozsudok sp. zn. 40Ob/66/2012 zo dňa 17.12.2013. Žalovaný má za to, že naopak senát najvyššieho súdu sa v potvrdzujúcom rozsudku zo dňa 18.09.2014, sp. zn. 50Ob/44/2013, argumentačne nevysporiadal s väčšinovým právnym názorom najvyššieho súdu a založil tým právnu neistotu strán sporu v doteraz nerozhodnutých konaniach, v ktorých súdy posudzujú totožnú otázku.

51. K námietkam žalobcov v 1. a 2. rade o posúdení postúpenia pohľadávky ako bezodplatného postúpenia, žalovaný uviedol, že ak Občiansky zákonník, s poukazom na ust. § 527 predpokladá, že postúpenie pohľadávky môže byť za odplatu, v prípade, ak odplata nie je dohodnutá, postúpenie je potrebné považovať za bezodplatné. Ak sa teda zmluvné strany Fond národného majetku SR a úpadca nedohodli v Dohode o započítaní v časti postúpenia pohľadávky na odplatu, absenciu prejavu vôle nie je možné podľa žalovaného konvalidovať výkladovým pravidlom podľa § 35 Občianskeho zákonníka, ani § 266 Obchodného zákonníka tak, ako to tvrdia žalobcovia v 1. a 2. rade.

52. Ohľadom odvolania žalobcov v 3. a 4. rade, žalovaný uviedol, že pri otázke dobromyselnosti žalobcov pri uzatváraní kúpnej zmluvy, sa stotožňuje s právnym záverom prvoinštančného súdu, že dobromyselnosť pri nadobúdaní vlastníctva je možné posudzovať len v súvislosti s inštitútom vydržania.

V tejto súvislosti žalovaný doplnia, že predpokladom vydržania je skutočnosť, že držiteľ je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec alebo právo patrí. Žalobcovia na pojednávaní dňa 08.03.2016 sami uviedli, že v čase podpísania kúpnej zmluvy, ktorou mali nadobudnúť sporné nehnuteľnosti, podnikali. Je dôvodné predpokladať, že poznali situáciu v spoločnosti Vodohospodárske stavby a.s. Nitra, vedeli že na jej majetok sú vedené exekúcie. Vedeli, že Fond národného majetku SR dal súhlas na predaj nehnuteľností, a preto mali vedieť, že predaj majetku Vodohospodárskych stavieb a.s. Nitra je pod sankciou neplatnosti právneho úkonu podmienený použitím kúpnej ceny na úhradu záväzkov predávajúceho voči fondu. Preto žalovaný akékoľvek tvrdenie o dobromyseľnosti žalobcov, považuje len za účelové.

53. Na záver svojho vyjadrenia, žalovaný poukázal na jeho vyjadrenie zo dňa 11.07.2012, kde sa poukazuje na kúpne zmluvy, ktorými úpadca pred vyhlásením konkurzu previedol privatizované nehnuteľnosti na tretie osoby za kúpnu cenu spolu viac ako 46.199 tis. Sk. V predmetom vyjadrení, tiež žalovaný uviedol, že pohľadávka banky, v prospech ktorej sa viedla exekúcia proti Vodohospodárskym stavbám a.s. Nitra ako povinnej osobe, bola vyčíslená v sume 17.342 tis. Sk. Tieto skutočnosti zdôraznil žalovaný v súvislosti s tým, že prvoinštančný súd zamietol žalobu žalobcov v 1 až 4. rade, z dôvodu konania v rozpore s §19a Zákona o veľkej privatizácii. Ďalšou námietkou žalovaného, že kúpna zmluva bola uzatvorená aj v rozpore so zákonom č. 233/1995 Z. z. (Exekučný poriadok), resp. postup úpadcu a súdnej exekútorky tento zákon obchádzal, sa už odvolací súd, ani krajský súd nezaoberal.

54. Znovu preto žalovaný poukázal aj na konanie v rozpore s Exekučným poriadkom, nakoľko považuje za nezákonný postup, kedy po vydaní príkazu na vykonanie exekúcie dražbou nehnuteľností povinného (úpadca), došlo k uzavretiu celého radu kúpnych zmlúv. Speňažovaním majetku povinného po vydaní príkazu na vykonanie exekúcie dražbou nehnuteľností, podľa názoru žalovaného, došlo k porušeniu princípov speňažovania nehnuteľností povinného podľa Exekučného poriadku. Ani samotný žalovaný ako povinný nemá vedomosť o tom, akým spôsobom súdna exekútorka použila sumy, ktoré zložili kupujúci na jej účet. Tieto sumy (aj po odpočítaní sumy 11.801.460,- Sk z poslednej kúpnej zmluvy uzatvorenej s KOVOSPOL NITRA, spol. s r.o., ktorá mala byť započítaná Dohodou o započítaní), vysoko prevyšovali pohľadávku banky ako oprávnenej v exekučnom konaní. Ak by bol postup v exekučnom konaní zákonný, v súlade s piatym dielom Exekučného poriadku, § 134 a nasl., rozdelenie súm získaných dražbou nehnuteľností úpadcu ako povinného by podliehalo schváleniu súdu. Preto je podľa názoru žalovaného kúpna zmluva, ktorou nadobudli sporné nehnuteľnosti žalobcovia v 1. až 4. rade, neplatná nielen pre konanie v rozpore s § 19a Zákona o veľkej privatizácii, ale aj pre konanie v rozpore so zákonom č. 233/1995 Z. z. Exekučným poriadkom.

55. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (ďalej aj „odvolací súd“) [§ 470 ods. 1, 4 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“)], po zistení, že odvolania boli podané včas (§ 362 ods. 1 C. s. p.), oprávnenými osobami proti rozhodnutiu, proti ktorému je možné podať odvolanie, bez nariadenia pojednávania, viazaný rozsahom odvolaní, odvolacími dôvodmi a zisteným skutkovým stavom súdom prvej inštancie (§ 379, § 380 ods. 1, § 383 C. s. p.), prejednal odvolania a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie je potrebné zrušiť.

56. Vzhľadom k tomu, že odvolania boli podané pred 01.07.2016, t. j. za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O. s. p.“), odvolací súd postupoval v zmysle ustanovenia § 470 ods. 2 C. s. p., na základe ktorého právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

57. Podľa ustanovenia § 6 ods. 1 zákona o konkurze a vyrovnaní č. 328/1991 Zb. v platnom znení (ďalej len ZKV) majetok podliehajúci konkurzu, tvorí konkurznú podstatu.

58. Podľa § 19 ods. 1 ZKV, ak sú pochybnosti, či vec patri do podstaty, zapíše sa do súpisu podstaty s poznámkou o nárokoch uplatnených inými osobami alebo s poznámkou o iných dôvodoch, ktoré spochybňujú zaradenie vecí do súpisu.

59. Súd uloží tomu, kto uplatňuje, že sa vec nemala do súpisu zaradiť, aby v lehote určenej súdom podal

žalobu proti správcovi na súde, ktorý vyhlásil konkurz. V prípade, že žaloba nie je podaná včas, predpokladá sa, že vec je do súpisu zahrnutá oprávnenne (§ 19 ods. 2 ZKV).

60. Predmetom odvolacieho konania je právo žalobcov 1/ až 4/ na vylúčenie nehnuteľností špecifikovaných v žalobe zo súpisu konkurznej podstaty úpadcu Vodohospodárske stavby, a.s. Nitra.

61. Žaloba o vylúčenie veci z konkurznej podstaty je procesnou žalobou, ktorou sa tretia osoba, tzv. vylučovateľ domáha ochrany svojho práva, do ktorého sa konkurzom zasiahlo. Osoba, ktorá sa domáha vylúčenia veci zo súpisu majetku konkurznej podstaty musí preukázať nielen to, že vec nemala byť do súpisu zaradená, ale i to, že právo, ktoré vylučuje zaradenie veci do súpisu majetku konkurznej podstaty, svedčí jej.

62. Súd prvej inštancie zistil, že na základe zmluvy č.48/92 zo dňa 27.7.1992 došlo k prevodu vlastníckeho práva k veciam iným právam a iným majetkovým hodnotám, ktoré slúžia alebo vzhľadom na svoju povahu majú slúžiť k prevádzkovaniu časti podniku z FNM SR na Vodohospodárske stavby a.s., a to v súlade so zákonom č.92/1991 Zb.

63. Písomnou žiadosťou o vyslovenie súhlasu na odpredaj časti majetku zo dňa 28.07.2000 požiadali Vodohospodárske stavby FNM SR o súhlas s odpredajom nehnuteľností, okrem iného aj tých, ktoré sú predmetom sporu.

64. Listom zo dňa 31.08.2000 FNM na základe žiadosti Vodohospodárskych stavieb a.s. Nitra a v súlade s uznesením Výkonného výboru FNM č.16/35/00 zo dňa 22.08.2000 udelil súhlas na uvoľnenie záložného práva a odpredaj nehnuteľného majetku podľa zoznamu špecifikovaného v súhlase za podmienky, že výnos z tohto predaja - podľa predložených znaleckých posudkov ohodnotený vo výške 4,8 mil. Sk - použije kupujúci na úhradu svojich záväzkov voči FNM SR.

65. Kúpnu zmluvou zo dňa 12.10.2000 Vodohospodárske stavby a.s. Nitra ako predávajúci previedol na žalobcov 1/ až 4/ nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom sporu. V článku III. sa zmluvné strany dohodli na kúpnej cene 4.543.660,- Sk s tým, že kúpna cena bude vyplatená na účet súdnej exekútorky JUDr. Edity Šupovej. Žalobcovia nadobudli spoluvlastnícke právo k nehnuteľnostiam dňa 22.12.2000 povolením vkladu spoluvlastníckeho práva do katastra nehnuteľností.

66. Súd prvej inštancie pri posudzovaní vlastníckeho práva žalobcov 1/ až 4/ správne vychádzal z ust. § 19a zák.č.92/1991 Zb., keďže úpadca nadobudol nehnuteľnosti na základe privatizačnej zmluvy, preto bolo potrebné aplikovať špeciálny právny predpis zákon č. 92/1991 Zb. o veľkej privatizácii.

67. Dospel k záveru, že v zmysle § 19a ods.2 zák.č.92/1991 Zb. podmienkou k platnému prevodu sprivatizovaného majetku na tretie osoby je súhlas FNM SR, ktorý tento udelil dňa 31.8.2000. Druhou podmienkou k platnosti prevodu privatizovaných nehnuteľností bolo použitie takto získaných finančných prostriedkov prednostne na úhradu záväzkov nadobúdateľa voči fondu. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že táto podmienka splnená nebola, nakoľko vychádzajúc z predchádzajúceho zrušovacieho rozhodnutia odvolacieho súdu v danej veci skonštatoval, že dohodou o vzájomnom započítaní pohľadávok uzavretou medzi FNM SR, Vodohospodárskymi stavbami a.s. Nitra a KOVOSPOLOM Nitra, spol. s r.o., ktorú žalobcovia predložili za účelom úhrady záväzku voči FNM SR, nedošlo k platnému započítaniu pohľadávok medzi Fondom národného majetku Slovenskej republiky a Vodohospodárskymi stavbami a.s. Nitra.

68. Na základe uvedeného, nakoľko podmienky platného prevodu vlastníckeho práva na žalobcov neboli splnené, konštatoval, že nebola dodržaná ani zákonná 10 ročná vydržacia lehota a keďže podľa slovenského právneho poriadku (§ 132 ods.1 Obč. zák.) možno nadobudnúť vlastnícke právo k nehnuteľnostiam len na základe platného písomného právneho úkonu, rozhodnutia štátneho orgánu alebo inou skutočnosťou stanovenou zákonom, resp. na základe inštitútu vydržania, ktorá zásada v slovenskom právnom poriadku prelomená nebola, žalobu zamietol.

69. Proti rozsudku žalobcovia namietajú, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, keď pri výklade dohody o vzájomnom započítaní, krajský súd nepoužil zákonné výkladové pravidlá podľa § 266 Obchod. zák. a § 35 Obč. zák., čím nebral zreteľ na okolnosti súvisiace s prejavom vôle, vrátane rokovaní, ktoré predchádzali uzavretiu dohody, ako aj následné správanie účastníkov právneho úkonu. Tiež dohodu o postúpení pohľadávky v rozpore s ust. § 524 a nasl. Obč. zák. považoval za bezodplatnú, nakoľko v nej nebola explicitne uvedená výška odplaty.

70. Podľa žalobcov zákonná podmienka použitia získaných prostriedkov nemôže mať vplyv na platnosť právneho úkonu, ktorým už predtým došlo k platnému prevodu majetku, ale len na platnosť následného právneho úkonu použitia získaných prostriedkov. Nakoniec namietli, že predmetné nehnuteľnosti kupovali v dobrej viere, že patria tomu, kto ich predával a v dobrej viere.

71. Podľa § 19a ods.1 zák. č. 92/1991 Zb. v znení účinnom v čase prevodu nehnuteľností do splatenia celej kúpnej ceny je nadobúdateľ privatizovaného majetku povinný odo dňa účinnosti zmluvy strpieť, aby fond kontroloval stav a nakladanie s privatizovaným majetkom a na ten účel nahliadal do účtovných dokladov nadobúdateľa privatizovaného majetku.

72. Podľa § 19a ods. 2 cit. zák. do splatenia celej kúpnej ceny je prevod privatizovaného majetku alebo jeho časti nadobúdateľom na inú osobu alebo jeho vklad do obchodnej spoločnosti alebo jeho založenie v prospech tretích osôb, možný len po predchádzajúcom písomnom súhlase fondu. Ak fond do 60 dní od doručenia písomnej žiadosti nadobúdateľa fondu na nakladanie s privatizovaným majetkom písomne nevyjadrí nesúhlas, má sa za to, že súhlas bol udelený. Predchádzajúci písomný súhlas fondu je potrebný aj pri akciových spoločnostiach, ktorých majetkové účasti na podnikaní akciovej spoločnosti sú predmetom predaja. Ak nadobúdateľ privatizovaného majetku nedodrží pri nakladaní s týmto majetkom uvedený postup, prevod privatizovaného majetku alebo jeho časti alebo jeho vklad do obchodnej spoločnosti alebo jeho založenie v prospech tretích osôb sú neplatné.

73. Podľa § 19a ods.3 cit. zák. ak fond vydá predchádzajúci písomný súhlas podľa odseku 2, nadobúdateľ privatizovaného majetku je povinný použiť takto získané prostriedky prednostne na úhradu svojich záväzkov voči fondu v zmysle uzavretej zmluvy podľa § 14.

74. Podľa § 19a ods.4 cit. zák. úkony vykonané nadobúdateľom v rozpore s ustanoveniami odsekov 2 a 3 a všetky na ne nadväzujúce úkony sú neplatné.

75. V zmysle § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom, odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

76. Rozpor so zákonom znamená nielen rozpor s Občianskym zákonníkom, ale so všetkými predpismi kogentnej povahy, ktoré majú právnu silu zákona. Predpismi, ktorých porušenie má za následok absolútnu neplatnosť právneho úkonu, sú najmä všetky zákonné normy, ktoré obmedzujú zmluvnú voľnosť účastníkov, a to tzv. blokačné ustanovenia v reštitučných a privatizačných zákonoch.

77. Takýto následok majú i ustanovenia už citovaného zákona č.92/1991 Zb. o prevode majetku štátu na inú osobu.

78. V predmetnej veci prvá podmienka, t. j. súhlas FNM SR s prevodom privatizovaného majetku bola splnená (č. l. 22 spisu). O splnení druhej podmienky, t. j. použití získaných prostriedkov z privatizovaného majetku prednostne na úhradu záväzkov voči fondu žalobcovia doložili Dohodu o vzájomnom započítaní pohľadávok (ďalej aj Dohoda) uzavretú medzi FNM SR, Kovospolom Nitra s.r.o. a Vodohospodárskymi stavbami, a.s. Nitra dňa 21.2.2001 (č. l. 24 spisu).

79. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že nedošlo k platnému započítaniu pohľadávok, vychádzajúc z predchádzajúceho rozhodnutia odvolacieho súdu v predmetnej veci. Odvolací súd na už vyslovenom

právnom názore zotrval aj v predmetnom rozhodnutí, keďže podľa uvedenej Dohody nedošlo k stretu vzájomných pohľadávok medzi Vodohospodárskymi stavbami a.s. a FNM SR.

80. Odvolací súd už vyslovil, že nevyhnutnou súčasťou zmluvy o postúpení pohľadávok v zmysle § 524 a nasl. Obč. zák. je dojednanie o tom, či ide o bezodplatnú, či odplatnú zmluvu. V prípade odplaty musí byť vyjadrená aj cena za postúpenie pohľadávky, v opačnom prípade je zmluva o postúpení pohľadávky z dôvodu neurčitosti a možnosti obchádzania zákona neplatná (§ 37 a 39 Občianskeho zákonníka).

81. Pokiaľ sa teda zmluvné strany (Vodohospodárske stavby a.s. Nitra a FNM SR) pri postúpení pohľadávky v čl. I bod 1 Dohody nedohodli aj na odplate, absenciu tohto prejavu vôle nemožno konvalidovať výkladovými pravidlami podľa § 35 Obč. zák., resp. § 266 Obchodného zákonníka, ako to namietajú žalobcovia.

82. Bez uvedenej dohody o odplate postúpenej pohľadávky preto nemohlo dôjsť k vzájomnému započítaniu pohľadávok medzi Vodohospodárskymi stavbami a.s. Nitra a FNM SR, ako ani k ich stretu, a teda k zániku pohľadávky FNM SR voči Vodohospodárskym stavbám a.s. Nitra, špecifikovanej v čl. I bod 3 uvedenej Dohody, keďže predmetom dohody neboli vzájomné pohľadávky medzi FNM SR a Vodohospodárskymi stavbami a.s. Nitra.

83. Naviac pohľadávka započítavaná FNM SR, t. j. 24.954.000,- Sk a príslušenstvo, nie je určitá, pretože nie je zrejmé, z čoho sa skladá pohľadávka a príslušenstvo, aká je jeho výška alebo spôsob jeho určenia, a teda, ktorá časť z tejto pohľadávky s príslušenstvom mala byť predmetom zápočtu, čo spôsobuje absolútnu neplatnosť zmluvy o započítaní (ust. § 37 Obč. zák.).

84. Na základe uvedeného súd prvej inštancie dospel k správneému záveru, že úpadca pri predaji privatizovaných nehnuteľností postupoval v rozpore s ustanoveniami § 19a zákona o veľkej privatizácii, nakoľko získanými finančnými prostriedkami prednostne neuhradil svoj záväzok voči fondu, v dôsledku čoho svoje vlastnícke právo k vylučovaným nehnuteľnostiam žalobcovia doložili neplatnou zmluvou.

85. Odvolací súd sa nestotožnil ani s námietkou žalobcov, že zákonná podmienka použitia získaných prostriedkov nemôže mať vplyv na platnosť právneho úkonu, ktorým už predtým došlo k platnému prevodu majetku, ale len na platnosť následného právneho úkonu použitia získaných prostriedkov.

86. Účelom Zákona o veľkej privatizácii okrem iného bolo zabezpečiť zaplatenie kúpnej ceny privatizovaného majetku Fondu národného majetku, v dôsledku čoho nadobúdateľ privatizovaného majetku bol povinný použiť získané prostriedky z tohto majetku prednostne na úhradu svojich záväzkov voči fondu. Úkony vykonané nadobúdateľom v rozpore s touto povinnosťou a všetky na ne nadväzujúce úkony sú podľa ustanovenia § 19a ods.4 zákona o veľkej privatizácii absolútne neplatné.

87. V zmysle uvedeného účelu zákona o veľkej privatizácii je možné za úkony vykonané nadobúdateľom v rozpore s uvedenou povinnosťou a všetky na ne nadväzujúce považovať výlučne úkony spojené s prevodom privatizovaného majetku.

88. Pre úplnosť odvolací súd uvádza, že rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28. apríla 2016, č. k. 2ObdoV/1/2014, na ktorý žalobcovia poukazovali v odvolacom konaní bol nálezom ÚS SR sp. zn. II ÚS/796/2016-65 z 22. júna 2017 zrušený a vec bola vrátená na ďalšie konanie. Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze okrem iného vyslovil, že právomoc všeobecných súdov vykladať zákony nemožno chápať tak, že by boli oprávnené vykladané ustanovenia zákona fakticky „novelizovať“. Išlo by o porušenie ústavného princípu trojdelenia štátnej moci, z ktorého vyplýva, že právomoc meniť zákony patrí Národnej rade Slovenskej republiky ako orgánu zákonodarnej moci, nie teda súdom.

89. V ostatnom žalobcovia namietali, že predmetné nehnuteľnosti kúpovali v dobrej viere. Súd prvej inštancie konštatoval, že nebola dodržaná ani zákonná 10 ročná vydržacia lehota a podľa slovenského právneho poriadku (§ 132 ods.1 Obč. zák.) možno nadobudnúť vlastnícke právo k nehnuteľnostiam len na základe platného písomného právneho úkonu, rozhodnutia štátneho orgánu alebo inou skutočnosťou

stanovenou zákonom, resp. na základe inštitútu vydržania, ktorá zásada v slovenskom právnom poriadku prelomená nebola.

90. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. I. ÚS 549/2015-33 zo dňa 16. marca 2016, v zmysle ktorého aj keď Občiansky zákonník explicitne neupravuje všeobecný spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam od nevlastníka iba na základe dobrej viery nadobúdateľa, s výnimkou vydržania nemožno bezvýnimočne tvrdiť, že samotná absencia vlastníckeho práva prevodcu (dominum auctoris) povedie automaticky k neplatnosti zmluvy o prevode vlastníckeho práva. V tomto smere musí dôjsť aj k určitému posunu v doterajšej judikatúre ústavného súdu v riešení otázky „nemo plus hiris“ (I. ÚS 50/2010) o nové interpretačné závery či vývoj sociálnej reality najmä v zmysle zásadnej ochrany tej osoby, ktorá robila právny úkon s dôverou v určitý - jej druhou stranou prezentovaný skutkový stav. Navyše, ak bol potvrdený údajmi z verejnej štátom vedenej evidencie a najmä, keď ho potom aprobuje aj príslušný orgán verejnej moci [kataster nehnuteľností, súd a pod.].

91. Princíp dobrej viery chrániaci účastníkov súkromnoprávných vzťahov je jedným z kľúčových prejavov princípu právnej istoty odvíjajúceho sa od princípu právneho štátu. Nadobúdateľovi vlastníckeho práva, pokiaľ toto právo nadobudol v dobrej viere, musí byť poskytovaná široká ochrana, pretože v opačnom prípade by si nikdy nemohol byť istým svojim vlastníctvom, čo by bolo v rozpore s poňatím materiálneho právneho štátu (porovnaj aj R 14/2009). Otázkou dobrej viery takého nadobúdateľa vlastníckeho práva sa tak všeobecné súdy musia vždy riadne zaoberať pri jeho spochybňovaní treťou osobou.

92. Obdobnou problematikou sa zaoberal aj Ústavný súd Českej republiky (napr. III. ÚS 415/15 op.) a v ostatnom náleze sp. zn. III. ÚS 247/14 z 28. januára 2016 zhrnul svoju doterajšiu judikatúru s jasným záverom o originárnom spôsobe nadobudnutia vlastníckeho práva dobromyseľným nadobúdateľom, ktorému treba poskytnúť ústavnoprávnu ochranu, ak odvodzoval svoje vlastnícke právo k nehnuteľnostiam evidovaným v katastri nehnuteľností od právneho úkonu, ktorý by bol neskôr posúdený hoci aj absolútne neplatným. Nevyhnutným predpokladom pre tento originárny spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva je dobrá viera nadobúdateľa, ktorú sú všeobecné súdy povinné dôsledne posúdiť s ohľadom na individuálne okolnosti každého prípadu. Potom už zistenie, že osoba bola v dobrej viere, zakladá poskytnutie ochrany jej vlastníckemu právu. Ústavný súd sa domnieva, že toto pravidlo možno použiť aj pre riešenie skutkovo podobných prípadov na území Slovenska, lebo nám dáva rozumný zmysel na usporiadanie celej matérie, pri rovnakom právnom základe (č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v platnom znení).

93. Vzhľadom na to, že súd prvej inštancie sa otázkou dobrej viery nezaoberal, čím vec nesprávne právne posúdil, z ktorého dôvodu nedostatočne zistil skutkový stav, Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací, preto napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave podľa § 389 ods. 1 písm. c/ C. s. p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

94. Podľa § 391 ods. 2 C. s. p. je pre súd, ktorému sa vec vracia na ďalšie konanie právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky záväzný.

95. Podľa § 396 ods. 3 C. s. p., o náhrade trov konania rozhodne súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci.

96. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.). Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.). Dovolanie je podľa § 421 C. s. p. prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.). Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C. s. p.). Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C. s. p.). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C. s. p.). Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.). Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 C. s. p.). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C. s. p.). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1). Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C. s. p.). Dovolanie prípustné podľa § 420 C. s. p. možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C. s. p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C. s. p.). Dovolanie prípustné podľa § 421 C. s. p. možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C. s. p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C. s. p.). Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C. s. p.). Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.). V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C. s. p.). Rozsah, v akom sa

rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie.